

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการหาความสัมพันธ์ ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการจัดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษาความคิดเห็นต่อแนวการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนการผลิต การจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์ และการตรวจสอบภายใน และศึกษาความคิดเห็น ต่อแนวการจัดการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นรายด้าน และภาพรวมของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ (โรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญเดิม) จำนวน 22 แห่ง โดยมีขั้นตอนการศึกษา สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง
- 3) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
- 4) เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) เพื่อเปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง
- 6) เพื่อเปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
- 7) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ศึกษา ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบเฉพาะเจาะจง ผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาทุกฝ่าย ตามขนาดโรงเรียน ครู คือ ครูหัวหน้าแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน โรงเรียนละ 10 คน เป็นจำนวน 220 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 313 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) ทำบันทึกเสนอขอให้สำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการถามความคิดเห็นและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) จัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยความร่วมมือจากผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ช่วยแจกแบบสอบถามและประสานงานเก็บแบบสอบถามในระยะเวลาที่กำหนด โดยติดต่อทางโทรศัพท์ ไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง บางโรงเรียนก็ส่งคืนให้ทางไปรษณีย์

3) ผลการรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 313 ฉบับ ผู้วิจัยได้ติดตามรับคืนมาจนครบ คิดเป็นร้อยละ 100%

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบสอบถามซึ่งกำหนดให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยค่าร้อยละ ด้วยค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยใช้ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffé

2) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ทั้งรายด้านและภาพรวม

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

สรุปได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 ครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3

2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จากสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ขนาดกลาง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 ขนาดใหญ่ จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1

5.1.2 การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

1) ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามมาตรฐานทางการเงินจำนวน 7 ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ด้านเรียงตามลำดับคือ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานทางการเงิน และการคุมงบประมาณ ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการคำนวณและต้นทุนผลผลิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านการวางแผนงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา การเขียนงานโครงการของสถานศึกษามีความสอดคล้องกัน ผลการวิเคราะห์ของสถานศึกษาโดยใช้วิธี SWOT สถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการจัดแผนกลยุทธ์ 3 ลำดับสุดท้าย ดังนี้ สถานศึกษามีกระบวนการวางแผนงบประมาณ โดยความร่วมมือทั้งฝ่ายบริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF)

ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาระบุผลผลิตที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมตามงาน/โครงการ สถานศึกษามีการจำแนกต้นทุนรวมและต้นทุนแต่ละแหล่งงบประมาณว่าเป็นงบบุคลากร งบดำเนินการ งบลงทุนหรืองบอุดหนุน สถานศึกษามีระบบ

บริหารการเงินในการคิดต้นทุนในกิจกรรมหลักหรือยุทธศาสตร์ และสถานศึกษามีการกำหนดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน/โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้คำนวณต้นทุนผลผลิต 2 ลำดับสุดท้าย ดังนี้ สถานศึกษามีการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต สถานศึกษามีการประเมินทางเลือกที่ทำให้เกิดต้นทุนต่ำกว่า แต่ได้ผลงานหรือผลลัพธ์เท่าเดิม

ด้านการซื้อจัดจ้างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีมาตรฐานของการให้บริการแก่บุคลากรในการจัดซื้อจัดจ้าง สถานศึกษามีการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยการจัดหาวัสดุและบริการอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีระบบการจัดซื้อจัดจ้างเป็นขั้นตอนรัดกุม โปร่งใสตรวจสอบได้ เรียง 3 ลำดับสุดท้าย ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสม การจัดซื้อจัดจ้างมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจัดหาวัสดุได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมในแต่ละงาน/โครงการ

ด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการแยกความรับผิดชอบในการอนุมัติสั่งจ่ายกับการเบิกจ่ายรายการทางการเงินอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในการบันทึกข้อมูลทางการเงิน ตามเกณฑ์เงินสดและเกณฑ์ค้างจ่าย สถานศึกษามีการสร้างศักยภาพให้เป็นที่เชื่อถือจากชุมชน เพื่อได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ เรียง 3 ลำดับสุดท้าย ดังนี้ สถานศึกษามีการวางแผนนโยบายและปฏิบัติตามมาตรฐานการเงินด้วย การวางแผนงบประมาณอย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ สถานศึกษามีการวางระบบโครงสร้างการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณที่เหมาะสม สถานศึกษามีการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดในแผนปฏิบัติงาน เรียง 3 ลำดับสุดท้ายดังนี้ เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน สถานศึกษาระบุตัวชี้วัดผลการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน การรายงานผลการดำเนินงานที่มีข้อมูล สารสนเทศที่ครบถ้วนถูกต้องชัดเจน และเป็นปัจจุบัน

ด้านบริหารสินทรัพย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารสินทรัพย์ สถานศึกษามีการจัดให้มีการบำรุงรักษา และซ่อมแซมบำรุงสินทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอนการใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่าในทุกเขตพื้นที่ของสถานศึกษา เรียง 2 ลำดับสุดท้าย ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ สถานศึกษามีระบบการบริหารสินทรัพย์ที่ชัดเจน

ด้านการตรวจสอบภายใน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรกดังนี้ คณะกรรมการตรวจสอบภายในได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ตรวจสอบภายใน สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบภายในพร้อมสรุปผลการปฏิบัติงาน ตรวจสอบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เรียง 2 ลำดับสุดท้าย ดังนี้ คณะกรรมการตรวจสอบภายในของสถานศึกษามีอิสระในการดำเนินงาน สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตามมาตรฐานตรวจสอบภายใน

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามมาตรฐานทางการเงิน จำนวน 7 ด้าน จำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา

(1) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้าสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้าการเงินที่มีต่อการจัดการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 7 ด้าน จำแนกตามตำแหน่งภาพรวม พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรมที่ไม่แตกต่างกันด้วย

(2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามมาตรฐานทางการเงิน จำนวน 7 ด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาภาพรวมพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินที่มีต่อแนวการจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมและรายคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.3 การประกันคุณภาพการศึกษา

1) ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ หัวหน้าการเงินต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านการประเมินมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดข้อ เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับทุกฝ่ายในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษามีการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้บรรลุผลสำเร็จตามมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 และสถานศึกษามีการพัฒนาผู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดข้อ เรียง 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยกำหนดกิจกรรมงบประมาณและทรัพยากรให้สอดคล้องกับพันธกิจเป้าหมายอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมช่วยเหลือผู้อื่นให้สามารถผ่านการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาร่วมกับบุคลากรทุกฝ่าย ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4 ลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรของสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ สมศ. 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดข้อ เรียง 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานรับผิดชอบ กิจกรรมในแต่ละแผนงาน/โครงการ ผู้บริหารให้การสนับสนุนและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องและจริงจัง สถานศึกษา

มีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ 1 อันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษานำวงจรเดมมิ่ง (PDCA) มาใช้ในการจัดการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาจัดดำเนินการ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษา สถานศึกษามีการประเมินผลทุกกิจกรรมในโครงการที่ได้จัดดำเนินการ สถานศึกษามีการประเมินกิจกรรมเพื่อจัดทำข้อมูลผลการดำเนินงานว่าประสบความสำเร็จหรือปรับปรุงแก้ไข 2 อันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการกำหนดแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานำผลข้อมูลการประเมินงานตามแผน/โครงการ มาวิเคราะห์ สรุปผล เพื่อจัดทำรายงานการประเมินตนเอง SSR สถานศึกษาเตรียมพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอก 2 อันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามอบหมายในฝ่าย/งาน/กลุ่มสาระการเรียนรู้ รับผิดชอบมาตรฐานและตัวชี้วัดดำเนินการประเมิน และเก็บข้อมูลเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของ สมศ. สถานศึกษามีการแต่งตั้งตัวแทนจากทุกฝ่าย ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นคณะกรรมการประเมินมาตรฐานภายในสถานศึกษา

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับแรกดังนี้ สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน สถานศึกษาจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่วางไว้ คณะทำงานผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและหัวหน้างานแผนงานเป็นหลัก อันดับสุดท้าย คือการเขียนรายงานประจำปีใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลการรายงานคุณภาพการศึกษามาใช้ในปีต่อไป

ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียง 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษา

มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการกำกับติดตามประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกเขต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทุกระดับ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ระบบประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ 2 ลำดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการจัดดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ เขตพื้นที่การศึกษาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน สถานศึกษาให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 8 ด้าน จำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา

(1) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ด้าน จำแนกตามตำแหน่ง ภาพรวม พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ โดยเฉลี่ยของผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน ต่อแนวการจัดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1.4 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างาน แผนงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ หัวหน้างานการเงิน ที่มีต่อการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความสัมพันธ์การจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานด้านการวางแผน งบประมาณกับการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติมีความสัมพันธ์กันมาก เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ลำดับสุดท้าย คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา

ความสัมพันธ์การจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานด้านการคำนวณ ต้นทุนผลผลิต กับการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติมีความสัมพันธ์กันมาก เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ การดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ลำดับสุดท้าย คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา

ความสัมพันธ์การจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ด้านการจัดระบบ การจัดซื้อจัดจ้าง กับการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติมีความสัมพันธ์กันมาก เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ลำดับสุดท้าย คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา

ความสัมพันธ์การจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานด้านการ บริหารงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณกับการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีความสัมพันธ์กันมาก เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ลำดับสุดท้าย คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา

ความสัมพันธ์การจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานกับการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีความสัมพันธ์กันมาก เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับสุดท้าย คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ความสัมพันธ์การจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานด้านการบริหารสินทรัพย์กับการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีความสัมพันธ์กันมาก เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับสุดท้าย คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา

ความสัมพันธ์การจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานด้านการตรวจสอบภายในกับการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีความสัมพันธ์กันมาก เรียง 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับสุดท้าย คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผล ผู้วิจัยขอกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาวิจัย ดังนี้

5.2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการ ตามมาตรฐานทางการเงิน จำนวน 7 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เชาวน์ วิณิชัย (2546 : บทคัดย่อ) การศึกษาความคิดเห็นต่อระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านที่น้อยที่สุดคือด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต สอดคล้องกับ ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2543 : บทคัดย่อ) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน พบว่า รายงานผลผลิตที่เกิดขึ้นแสดงผลเชื่อมโยงผลผลิตกับผลลัพธ์ การบริหารจัดการงบประมาณยึดหลักการมีเอกภาพ การกระจายอำนาจและมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ วาทีณี ดันดีวีระวงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) ความรู้และการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหารและครูโรงเรียนนาร่อง ในโครงการนาร่องปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณ พบว่า

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ แมคกัฟฟี (Mc.Guffey. 1980 : 15) การบริหารงานในสถานศึกษาในสหรัฐอเมริกา พบว่า ให้ความสำคัญกับงานการเงินในระดับสูงมากที่สุด

5.2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามมาตรฐานทางการเงิน จำนวน 7 ด้าน ตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า

1) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 7 ด้าน ภาพรวมแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับ วาทีณี ดันติวีระวงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหารและครูโรงเรียนนาร่อง ในโครงการนำร่องปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณ พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามมาตรฐานทางการเงิน จำนวน 7 ด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่ไม่สอดคล้องกับ เซาว์ วิณิชัย (2546 : บทคัดย่อ) การศึกษาความคิดเห็นต่อระบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่สอดคล้องกับ วาทีณี ดันติวีระวงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) ความรู้และการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหาร และครูโรงเรียนนาร่องในโครงการนำร่องปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ กานต์ เสกขุนทด (2545 : บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ อยู่ในสภาพเอื้อและแข็ง สถานศึกษาขนาดกลางและเล็กขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์

5.2.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษา

ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ด้าน โดยภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินการในระดับมาก สอดคล้องกับ บุญส่ง เอ็งสุโสภณ และคณะ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมและปัญหาในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ความพร้อมและปัญหาในการนำโรงเรียนมัธยมศึกษา ความพร้อมด้านกระบวนการส่วนรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมพจน์ เจริญวานิช และคนอื่นๆ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า การศึกษาความคาดหวังของชุมชนต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรีอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ธงชัย พุ่มขลิต (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตราด ต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้กรอบความคิดวงจร เดมมิ่ง

ด้านการบริหารและสารสนเทศ ให้สถานศึกษาใช้การบริหารแบบโรงเรียนเป็นฐาน มีความคิดเห็นในระดับมากสอดคล้องกับ วอล์ทส์เตเตอร์ (Wohlstetter P. 1995 : 22 - 25)

ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน การปรับปรุงแก้ไข การตรวจสอบประเมินผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ บุญวรรณ มณีเนตร (2547 : บทคัดย่อ) การศึกษาวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพ 8 ด้าน โดยภาพรวมดำเนินการระดับมาก ด้านการตรวจสอบทบทวนและการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับแพทริเซีย (1997 : 64, อ้างถึงใน สมชาย ใจเที่ยง. 2545 : 46)

โดยสรุปสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนกรมสามัญศึกษาเดิม จำนวน 22 โรงเรียน ของจังหวัดสมุทรปราการ มีความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกจากสำนักงานประเมินมาตรฐานและการประกันคุณภาพ

5.2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ด้าน จำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา พบว่า

1) ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ด้าน ตามตำแหน่งทั้งภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับ ชงชัย พุ่มชลิต (2542 : บทคัดย่อ) การศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตราด พบว่า ระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 8 ด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับ บุญวรรณ มณีเนตร (2547 : บทคัดย่อ) การศึกษาวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความแตกต่างกันในเรื่องการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และสอดคล้องกับ บุญส่ง เอ็งสุโสภณ และคณะ (2541 : บทคัดย่อ) การศึกษาความพร้อมและปัญหาในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัญหาด้านปัจจัยในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ไพจิตร ปานข่อยงาน (2547 : บทคัดย่อ) สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีการดำเนินการมากกว่า และพบปัญหาในการดำเนินการมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ไม่สอดคล้องกับ วินัย เดชรัตนสุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5 พบว่า ผลการดำเนินการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.5 หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ หัวหน้างานการเงินต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้าแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่ม

สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้าการเงิน โดยภาพรวมและรายด้านนั้นเห็นว่าการจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมีความสัมพันธ์กับการจัดการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมาก .868 และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นั่นคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้าแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ครูหัวหน้างานการเงิน เห็นความสัมพันธ์ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานทั้ง 7 ด้าน ทุกด้านมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน เรียงลำดับ ความสัมพันธ์ทั้ง 7 ด้าน ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน สัมพันธ์กับการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษา นั่นคือ การบริหารสถานศึกษางานงบประมาณและงานการเงิน (การบริหารงบประมาณแบบเน้นผลงาน) และงานวิชาการ (การประกันคุณภาพการศึกษา) ต้องประสานร่วมมือกัน ประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร หัวหน้างานแผนงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ หัวหน้างานการเงิน และคณะครูทุกคน ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา พิจารณาโครงการที่ดำเนินมาว่ามีผลอย่างไร ควรมีโครงการอะไรเพิ่ม โดยนำเอาตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการประเมินภายนอก นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นตัวกำหนดจุดประสงค์ และผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ การกำหนดงบประมาณแต่ละโครงการ ต้องช่วยกันพิจารณางบประมาณที่สถานศึกษามี ในแต่ละปีการศึกษา ตามที่งานงบประมาณและการเงินแจ้งให้ทราบ งานใด โครงการใด จะต้องใช้เงินงบประมาณ นอกงบประมาณ รวมทั้งร่วมกันจัดทำโครงการระดมทรัพยากร เพื่อให้สถานศึกษามีงบประมาณในการบริหารโครงการ เพราะงบประมาณรายหัวที่ได้รับน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาระบบ ICT และการปรับปรุงอาคารสถานที่ (สำนักเขตพื้นที่มักจะพิจารณาให้โรงเรียนประถมศึกษา) เมื่อต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ก็จะสัมพันธ์กับการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ เพื่อให้ทุกงานทุกโครงการใช้งบประมาณตามแผน และเมื่อดำเนินงาน/โครงการสิ้นสุดลง ผู้รับผิดชอบโครงการต้องสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อนำมาใช้ประเมินคุณภาพภายใน และทำการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี งานการเงินก็จะรายงานการเงินและผลการดำเนินงาน

ความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุด คือ การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานทั้ง 7 ด้าน กับ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ของการประกันคุณภาพการศึกษา

จึงเห็นได้ว่างบประมาณมีความสำคัญประการหนึ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่ได้รับงบประมาณน้อย เพราะจะประสบปัญหาหลายด้านซึ่งส่งผลกระทบต่อ

ต่อการประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร มีครูไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน และครูต้องทำงานพิเศษ เช่น งานการเงิน พัสดุ บรรณารักษ์ อนามัย ประชาสัมพันธ์ ทำให้ครูมีความเครียดมาก เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประกันคุณภาพโดยคิดว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน ปัจจัยด้านงบประมาณ ได้รับงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ ไม่สามารถจ้างครูสอน และมีวัสดุไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้

ดังนั้นจากการเปรียบเทียบวิเคราะห์ความแปรปรวนตามขนาดของสถานศึกษา จึงได้ผลความคิดเห็นที่แตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงานครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา) ซึ่งเป็นทีมงานหลักของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และการจัดการประกันคุณภาพการศึกษา และปัญหาที่แต่ละสถานศึกษาต้องประสบตามขนาดของตน ปัญหาทั้ง 4 ด้าน สถานศึกษาขนาดเล็กจึงเห็นว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติ แต่เป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้นและขาดปัจจัยที่ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาเพราะงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับตามจำนวนนักเรียน งบประมาณบุคลากร มีผลต่อจำนวนครูผู้สอน ส่วนมากสถานศึกษามีครูผู้สอนไม่ครบตามเกณฑ์ การมีบุคลากรไม่ครบทำให้สถานศึกษา ไม่ผ่านมาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ และส่งผลถึงมาตรฐานด้านครู คือ 22, 23 และ 25 เพราะจำนวนคาบสอนมากและครูยังมีงานพิเศษรับผิดชอบ ทำให้การปรับปรุงแผนการเรียนรู้อ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดและลักษณะการคิดเป็นไปได้น้อยมาก และโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยิ่งทำได้ยากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่เป้าหมายเป็นไปได้อย่าง

ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรที่จะให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนช่วงชั้นที่ 3-4 มีศูนย์วิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยดำเนินการในเขตเดียวกัน หรือหลายเขตเป็นจังหวัด

ตามที่สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (กรมวิชาการเดิม) ได้ดำเนินการไว้ ทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง ได้มีโอกาสรับการนิเทศแบบเพื่อนิเทศเพื่อน และมีโอกาสได้อบรมพัฒนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ICT ตามสถานศึกษาขนาดใหญ่จัดเพื่อพัฒนาบุคลากรของตนมักจะเอื้อช่วยสถานศึกษาขนาดเล็ก ในช่วงระยะตั้งแต่ พ.ศ. 2546 สถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 ไม่ได้รับการนิเทศและพัฒนาเลย

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยด้านงบประมาณเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ควรศึกษาปัจจัยการขาดแคลนครูมีผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) ควรศึกษาการวิเคราะห์ระบบจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) ควรศึกษาการวิเคราะห์ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างที่มีผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) ควรศึกษาอุปสรรคการเบิกจ่ายงบประมาณจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน